

ECHO TYGODNIA

Cena \$1

WAŁĘSA SPOTKAŁ SIĘ Z PRZYWÓDCAMI PODZIEMIA

Czy Jaruzelski każe go aresztować?

Lech Wałęsa przeprowadził trzydniowe rozmowy z członkami TKK Solidarnosc w podziemiu. Ujawnił to w krótkim oświadczeniu wydanym 12 4 83 po powrocie do swego mieszkania w Gdansk. Wałęsa powiadomił jedynie, że narady toczyły się w dniach 9-11 kwietnia i że

ich przedmiotem było szczegółowe omówienie obecnej sytuacji w kraju, oraz ustalenie wspólnego stanowiska. Przewodniczący Solidarnosci odmówił udzielenia bliższych szczegółów. Brak informacji gdzie spotkanie miało się odbyć. **Było to pierwsze potwierdzone**

oficjalnie spotkanie Lecha Wałęsy z podziemnym kierownictwem Solidarnosci

Danuta Wałęsowa zapytana przez jednego z zachodnich korespondentów o dalsze plany męża, oświadczyła, że trzeba poczekać na rozwój wypadków

Najważniejsze agencje światowe doniosły we wtorek 12 bm z Warszawy o spotkaniu przewodniczącego Solidarnosci Lecha Wałęsy z Tymczasową Komisją Koordynacyjną - podziemnymi władzami Solidarnosci. Wagę tego wydarzenia dla dalszego rozwoju sytuacji politycznej w Polsce trudno przecenić. Decyzja zorganizowania tego spotkania świadczy też o postawie Lecha Wałęsy, który dąży do skoordynowania wysiłków w kierowaniu niezależnym związkiem. Już w trakcie weekendu pojawiły się pierwsze spekulacje na temat miejsca pobytu przewodniczącego Solidarnosci. W niedzielę agencje prasowe donosiły z Warszawy, że Lech Wałęsa opuścił Gdansk, spodziewano się jego obecności na niedzielnej mszy sw w Warszawie poświęconej bohaterom powstania w getcie warszawskim w rocznicę jego wybuchu. Jednakże Wałęsa na mszy sw w kościele sw Augustyna nie było. Zapytana przez zdziwionych korespondentów zona Wałęsy, Danuta potwierdziła fakt opuszczenia przez męża Gdanska, ale stwierdziła jednocześnie, że stawiają oni zbyt dużo pytań. "Poczekajcie do poniedziałku, kiedy Lech wróci do Gdanska to wszystko się wtedy wyjaśni"

- powiedziała pani Danuta. Rzeczywiście wyjaśnienie nadeszło, choć trudno się było spodziewać, że takiej niespodzianki. Pani Wałęsa odczytała we wtorek przez telefon oświadczenie, które stwierdza, że Lech Wałęsa spotkał się w sobotę, niedzielę i poniedziałek z Tymczasową Komisją Koordynacyjną Solidarnosci. Uczestnicy spotkania przedyskutowali obecną sytuację w Kraju i uzgodnili swoje poglądy. To wszystko. Komunikat ten jest rzeczywiście lakoniczny, nie wyjaśnia czy w spotkaniu wzięło udział wszystkich pięciu członków TKK, Zbigniew Bujak, Władysław Hardek, Bogdan Lis, Józef Piniór i Eugeniusz Szumiejko. Nie wyjaśnia również, gdzie spotkanie to miało miejsce i czy rzeczywiście trwało całe trzy dni. Oczywiście jest, że w chwili obecnej, nie można było podać tych szczegółów ze względu na konspiracyjny charakter tego wydarzenia - narzucony przez władzę nie zezwalającą na publiczną, otwartą działalność Solidarnosci. Można przypuszczać, że przywódcy Solidarnosci dyskutowali zarówno sytuację w Polsce przed pielgrzymką Papieża jak i uzgadniali swoje stanowisko co do dalszej taktyki Związku,

charakteru ewentualnych akcji, planów na przyszłość. Jak pamiętamy jakiś czas temu Lech Wałęsa złożył oświadczenie wyrażające poparcie dla działalności TKK. Jednakże pamiętamy również, że między przewodniczącym Solidarnosci a TKK występowały różnice poglądów co do rodzaju akcji protestacyjnych. Związku przeciwko represyjnej polityce władz w stosunku do całego społeczeństwa i poszczególnych działaczy Solidarnosci, przeciwko dalszym procesom, obozom wojskowym dla byłych internowanych, przeciwko więzieniu związkowców za działalność Związku. Podczas, gdy TKK jeszcze podczas stanu wojennego była zwolennikiem czynnych akcji, to Lech Wałęsa wypowiadał się za różnymi formami oporu i bojkotu, które mogły skłonić władze od odejścia od swej obecnej represyjnej polityki. Ostatnie komunikaty TKK wzywały społeczeństwo do bojkotu organizowanych przez władzę uroczystości 1-majowych i uczczenia robotniczego święta w sposób właściwy jego robotniczemu charakterowi. Z drugiej strony TKK zapowiadała za-

Dokończenie na str 7

List Solidarności do Papieża

Biurowo Koordynacyjne NSZZ Solidarnosc Za Granicą z siedzibą w Brukseli, przekazało do publicznej wiadomości tekst listu wystosowanego 23 marca przez Tymczasową Komisję Koordynacyjną Solidarnosci do Jana Pawła II. List ten dotarł już do adresata. A oto jego pełny tekst

Ojciec Święty, w imieniu członków NSZZ Solidarnosc przesyłamy wyrazy głębokiej czci i oddania. Udręczone społeczeństwo czeka na spotkanie z Tobą, potrzebuje go dziś bardziej niż kiedykolwiek. Wierzymy, że to spotkanie umocni w nas nadzieję, wiarę i miłość, fundamenty ideowe naszego ruchu z których wyrosliśmy i którym pragniemy pozostać wierni. Łączymy się z Tobą Ojciec Święty w Twojej modlitwie za dusze ofiar stanu wojennego, za więzionych, wcielonych karnie do wojska, represjonowanych. Będziemy się z Tobą modlić za naszych prześladowców, aby zrozumieli, że droga przemocy i kłamstwa jest zgubna dla Polski i stanowi zagrożenie dla pokoju światowego. Będziemy się z Tobą modlić za nas samych aby nienawiść nie miała do nas dostępu. Nasz ruch był, jest i będzie rewolucją ducha skierowaną na tworzenie nowych wartości. Nie zepchną nas z tej drogi prześladowania, których doświadczamy, wytrzymamy tę próbę. Uczynimy Polskę krajem stabilnym, demokratycznym i praworządnym, gdzie nie będzie deptana godność człowieka i Narodu. Takie są zamiary pokolenia Solidarnosci, tak myśli nasza młodzież. Będziemy czekać na Ciebie Ojciec Święty na wszystkich szlakach Twojej Pielgrzymki w Ojczyźnie. 23 marca 1983

TKK NSZZ Solidarnosc
Zbigniew Bujak - region Mazowsze
Władysław Hardek - Małopolska
Bogdan Lis - Gdansk
Józef Piniór - Dolny Śląsk
Eugeniusz Szumiejko - członek
Prezydium Komisji Krajowej

Po klęsce wrześniowej część wojska polskiego przedostała się do Francji poprzez Rumunię, aby wstąpić do tworzącej się tam armii polskiej. Gdy Francja poniosła klęskę Żołnierze Wrzesnia przeszli do Angli i dalej podjęli walkę o wolność Ojczyzny. Nie wszyscy

Około 180 tysięcy wzięli do niewoli Rosjanie po wkroczeniu do Polski 17 września 1939 r. i bezradziej walce. Bolszewicy stworzyli wielkie obozy jenieckie w Koziełsku, Starobielsku i Ostaszkowie.

Przy końcu października wywozili z tych obozów szeregowych żołnierzy. Skomasowano w tych trzech obozach samych oficerów. W Koziełsku było ich 4 500, w Starobielsku 4 000, a w Ostaszkowie 6 500.

W kwietniu 1940 roku Stalin wydał rozkaz wymordowania wszystkich oficerów znajdujących się w tych trzech obozach. Rozpoczęto od obozu w Koziełsku. Wywozono ich partiami do lasu katyńskiego, niedaleko Smolenska, rozstrzeliwano i wrzucano do kopanych dołów. Potem te doły zasypano ziemią i na niej posadzono las sosen, z tym przekonaniem, że ta zbrodnia nigdy nie wyjdzie na jaw. Niestety Nemezis pokierowała inaczej. Przy końcu czerwca 1941 roku Niemcy uderzyli na bolszewików, niedawnych sprzymierzeńców, współników zbrodni. I gdy 1943 roku zajęli te tereny natrafili na groby pomordowanych polskich oficerów. Rozkopali je, sprawdzili z Europy ekspertów, którzy stwierdzili, że tej zbrodni dokonali w 1940 roku bolszewicy. W katyńskich grobach znaleziono 4500 zamordowanych. A z pozostałych dwóch obozów wymordowanych grobów dotychczas nie odnaleziono.

Przed ogólną likwidacją obozu koziełskiego rozpoczęta w pierwszych dniach kwietnia 1940 roku znajdowało się w nim

generałów 4 Bohaterowicz, St Minkiewicz, H Smorawinski, M Wołkowski

kontradmiral 1 Czernicki K pułkowników i podpułkowników - około 100,

majorów około 300, kapitanów i rotmistrzów - około 1000,

poruczników i podporuczników - około 2500,

podchorążych - powyżej 500. Razem około 4 500 osób.

Wśród oficerów było około 200 lotników i około 50 marynarzy. Wśród lotników była jedna kobieta podporucznik lotnictwa Janina Dowbor-Musnicka, żona ppłk Lewandowskiego. Również zginęła w Katyniu.

Wśród oficerów rezerwy, którzy stanowili mniej więcej połowę liczby ogólnej, znajdowało się tam

21 profesorów, docentów i wykładowców polskich szkół akademickich,

ROZNIKA KATYNIA

przeszło 300 lekarzy wojskowych i cywilnych, kilkuset prawników - sędziów, prokuratorów, adwokatów i urzędników,

kilkuset nauczycieli szkół średnich i powszechnych, wielu literatów, dziennikarzy, publicystów, przemysłowców, kupców itd.

W Starobielsku w chwili, gdy rozpoczęto likwidację obozu, znajdowało się

generałów 8-miu, pułkowników i podpułkowników - około 150,

majorów - około 230, kapitanów i rotmistrzów - około 1000,

poruczników i podporuczników - około 2450,

polskich osób cywilnych - 52. Razem - około 3910.

Wśród oficerów rezerwy było w Starobielsku

wiadu, zandarmerii Korpusu Ochrony Pogranicza, policji oraz straży więziennej. Prócz tego skoncentrowano w Ostaszkowie kilkudziesięciu duchownych, osadników wojskowych, ziemian.

Podobnie jak oficerowie, uwięzieni w Ostaszkowie kategorie społeczne uważane były przez system sowiecki za szczególnie niebezpieczne i wymagające wytepienia. Ogółem w tych trzech obozach przebywało 15 tysięcy polskich jenców wojennych. Z liczby tej, po wybuchu wojny sowiecko-niemieckiej oraz po odnowieniu stosunków polskich ze Związkiem Radzieckim, odnaleziono zaledwie około 400. Byli to ci wyłącznie oficerowie, którzy ze Starobielska, Koziełska i Ostaszkowa przewiezieni zostali do obozu Gruzowiec.

kilkunastu profesorów i docentów polskich szkół akademickich,

blisko 400 lekarzy wojskowych i cywilnych,

kilkuset prawników - sędziów, prokuratorów, adwokatów, urzędników,

kilkuset inżynierów, wielu nauczycieli szkół średnich i powszechnych,

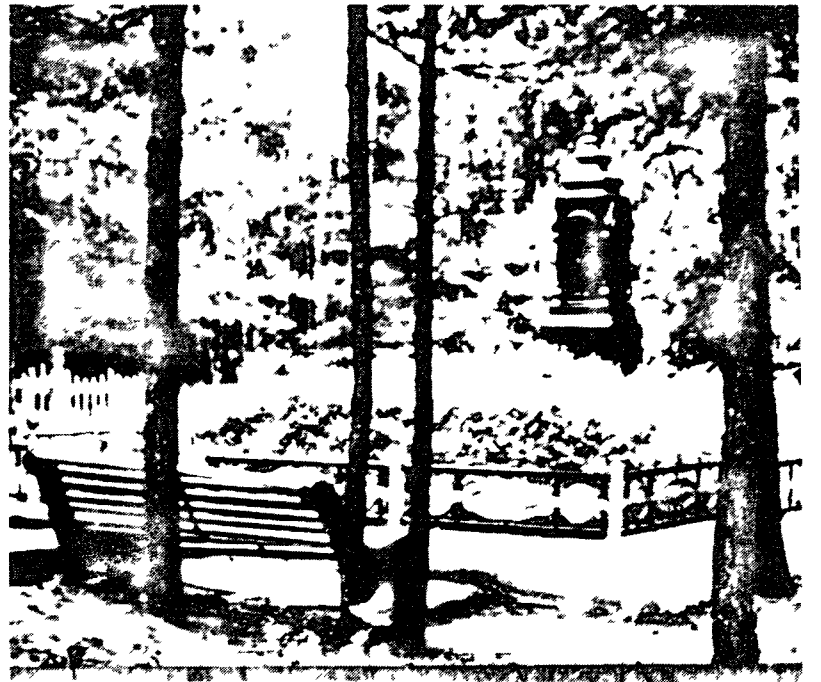
wielu poetów, literatów i dziennikarzy,

szereg działaczy społecznych i politycznych.

W Ostaszkowie w chwili likwidowania obozu znajdowało się około 6 500 osób.

Ostaszków nie był obozem wyłącznie oficerskim. Znajdowało się w nim tylko około 400 oficerów, wśród których około 300 oficerów policji, zmilitaryzowanej po wybuchu wojny we wrześniu 1939 roku. Poza tym

umieszczono tam oficerów, podoficerów i szeregowych wy-

Są to oryginalne zdjęcia wykonane wspólnie w Katyniu. Napis na pomniku kłamliwie twierdzi iż są tu pogrzebani niewolnicy oficerowie Wojska Polskiego w strasznych męczarniach pomordowanych przez niemiecko-faszystowskich okupantów jesienią 1941 roku.

SENS

DEMONSTROWANIA

Pan Bóg, zapalając płomień zycia w Polakach, dodał im może o parę kropli więcej oliwy, niżby należało. Dlatego między nami, Polakami, gdy chodzi o zwykłe nawet sprawy, wynikają ogniste nieraz spory groźące eksplozją. Ot na przykład i teraz demonstrować, czy nie demonstrować? - Oczywiście chodzi tu o nasz stosunek do wydarzeń, które rozpoczęły się narodzinami SOLIDARNOSCI a skończyły bezlitosnym pogwałceniem praw człowieka i sprawiedliwości społecznej przez WRON i jego współwz-nawców.

Na ten właśnie temat Polacy potrafili skakać sobie do oczu i odpiąć z pasją wszelkie argumenty przeciwnika. A o co właściwie chodzi? - Wiadomo, że najbardziej nawet wojownicze okrzyki tysięcy, a choćby i dziesięciu tysięcy protestujących przeciw polityce kierowanej przez takie mocarstwo jak Związek Radziecki, nie mogą zmienić biegu wypadków. Jeśli protesty suwerennych państw odbijają się, jak dotąd, od murów Kremla, niby groch od ściany, to co pomoc mogą wszystkie nasze "Precz" i "Nie pozwalamy"? - Ot, ktoś powie, - przysłowiowe kiwanie palcem w bucie.

A jednak. Co to jest DEMONSTRACJA? - Jest to publiczne wyrażenie opinii społecznej i unaczynienie sprzeciwu. Nie manifestując zaś naszych poglądów, udzielamy mulczącego przyzwolenia na wszystkie bezprawia, jakich rząd Jaruzelskiego dokonał i zamierza jeszcze dokonać. Nasze wyjście na ulice z okrzykiem "Protestujemy", to szukanie solidarności w naszej słusznej sprawie.

Przeciwnicy demonstracji także wysuwają swoje uzasadnienia. Demonstracje to awanturnictwo powiadają, a wciągają

nie w nie młodzieży to łobuzeria, które jedynie kompromitują oficjalne Organizacje Polonijne. Temperament protestujących należy studzić, by nie obrazić dobrego imienia polskiego społeczeństwa w oczach Kandydyckich - Wybuchy ulicznych protestów zastąpić należy memoriałami!

Czyżby, Panowie? - Memoriały przeczytane przez sekretarzy "mandarynow" spoczną w najlepszym razie w archiwach, jeśli nie w koszu na śmieci, podczas gdy spontaniczna manifestacja tłumy rozplywa się ożywczym ciepłem po sercach tych, co ją widzieli, czy słyszeli o niej lub brali w niej udział. A ciepło to nie prędko wygasa, kładąc myśl i pamięć o TEJ CO NIE ZGINĘŁA - I to jest sens i racja bytu demonstracji!

Całe nasze życie składa się z resztką z wielu "demonstracji", z których nawet nie zdajemy sobie często sprawy - Obchodzenie takich świąt jak Boże Narodzenie, czy Wielkanoc, to przecie nic innego jak uświęcona tradycją manifestacja naszego Chrześcijaństwa. Zas pasterskie podróże Jana Pawła II są też niczym innym jak manifestacją ŻYJĄCEGO KOŚCIOŁA. Czego się zatem boimy i czego się mamy wstydzić? - Demonstrowania ŻYJĄCEJ POLSKI? Tłumnego wyjścia na ulice, by wszyscy wokół widzieli po czyjej stronie są nasze myśli i uczucia, nasze dążenia i nasza wiara? - Może Bóg sprawi w końcu, że nasz uparty sprzeciw poruszy opinię światową, sumienie narodów i społeczeństw, natchnie Zachód do zajęcia twardszego stanowiska w naszej obronie, obudzi wreszcie tych w naszym własnym społeczeństwie, którzy wciąż jeszcze wygodnie drzemają, uważając, że to co się w kraju dzieje, to nie ich sprawa.

Wacław Jerzy Liebert

PAPIEŻ JAN XXIII

Papież cudotwórca zostanie kanonizowany

Zródła dobrze poinformowane z Watykanu donoszą, że istnieje możliwość zamknięcia Roku Świętego na Wielkanoc 1984 roku ogłoszeniem papieża Jana XXIII świętym. Wcześniej Jan XXIII musi zostać beatyfikowany. Ojciec Antonio Caroli legat papieski do spraw beatyfikacji i kanonizacji przedstawił już dwa tomy (około 1000 stron) dokumentujące święte życie Jana XXIII. Badanie trwało 15 lat i przesłuchano ponad 300 świadków. Ojciec Antonio Caroli stwierdził, że nie było żadnych problemów z udowodnieniem dwóch cudów dokonanych przez Jana XXIII, co jest wstępnym warunkiem wszczęcia procesu kanonizacji. Ojciec Antonio Caroli wybrał dwa cudowne uleczenia. Pierwszym było cudowne uzdrowienie kobiety na Sycylii nie mogącej chodzić od 30 lat na skutek sparalizowania nóg. Drugim cudem było wyleczenie w 1967 roku beznadziejnie chorej zdanem lekarzy siostry Katarzyny w

szpitalu Marina w Neapolu. 23-letnia siostra Katarzyna miała usuniętą większość żołądka, a rozwinięcie się nowego wrzodu spowodowało, że nie mogła ani przyjmować ani trawic pokarmów. Siostra Katarzyna modliła się do Jana XXIII, który ukazał się jej w wizji i powiedział, że będzie zdrowa. Natychmiast po tym usiadła i poprosiła o jedzenie. Stwierdzono, że wrzód zanikł i nie było śladu blizny.

Jan XXIII został wybrany Papieżem w 1958 roku. Głową kościoła katolickiego był niecałe 5 lat. Zmarł w 1963 roku. Uchodzi za jednego z najbardziej ukochanych i podziwianych Papieży Kościoła. Ciepłota jego osobowości, prostota i skromność zachowań, dobroć, pogodność, pełna wiara obliczone przeszły na trwałe do historii. Do dzisiaj najwięcej kwiatów otrzymuje grobowiec Jana XXIII.

Pomijając okres wczesnego chrześcijaństwa procedura kanonizacyjna jest opatrzona ściśle

tymi regułami i jej przeprowadzenie zabiera dużo czasu. W przypadku Joanny D'Arc trwała 498 lat. Do zeszłego października kiedy to papież Jan Paweł II kanonizował Ojca Maksymiliana Kolbe najszybciej procedura kanonizacyjna przebiegła w przypadku 10-letniej Włoszki Marii Goretti, zabitej w 1902 roku, a kanonizowanej w 1950 roku. Ojciec Maksymilian Kolbe, Polak i franciszkanin, który oddał swe życie w zamian za życie współwięźnia w obozie koncentracyjnym Oswiecim, zginął dobitnie przez SS-mana zastrzykiem fenolu 14 sierpnia 1941 roku. 17 października 1971 roku papież Paweł VI ogłosił Ojca Maksymiliana Kolbe błogosławionym (beatyfikacja), a 10 października 1982 roku papież Jan Paweł II świętym (kanonizacja). W przypadku kanonizacji Ojca Maksymiliana Kolbe Jan Paweł II pominął warunek dwóch cudów.

Z F

W ciągu ostatniego miesiąca ropa naftowa znowu wysunęła się na pierwsze miejsce uwagi światowej. Tym razem nie chodzi jednakże, jak to zwykle do tej pory bywało, o podwyżkę cen ropy, lecz o gwałtowny ich spadek. Zainteresowani sprawą są wszyscy kraje eksportujące ropę, kraje ją importujące, biznesmeni, politycy, posiadacze samochodów.

Wrzawa wokół ropy rozpoczęła się w drugiej połowie lutego, kiedy to Wielka Brytania oraz Norwegia obniżyły ceny ropy wydobywanej z Morza Północnego o \$3 za baryłkę. Była ona znamieną, bo dokonała wyłomu w dość ściśle przestrzeganej granicy cen dyktowanej przez OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries). W ślady Wielkiej Brytanii i Norwegii - nie należących do OPEC - poszła Nigeria, która jest jednym z trzynastu członków OPEC, dokonała drastycznej obniżki. Obniżyła ona cenę o \$5, co zważywszy, że nigeryjskie zasoby są najwyższej jakości, faktycznie było obniżką jeszcze większą. Do czasu tych wydarzeń oficjalna cena OPEC wynosiła około \$34 za baryłkę, przy czym ropa nigeryjska właśnie ze względu na jej wysoką jakość, była w ramach umowy OPEC droższa o \$1,50.

Poczynania te spowodowały niezłe zamieszanie na rynku światowym. Ropa naftowa znów ruszyła giełdę ze złotem i srebrem na czele. Pozostałych 12 członków OPEC wpadło w panikę, bojąc się utracenia monopolu na dyktowanie cen.

Organizacja Krajów Eksportujących Ropę powstała w 1960 roku. Jednakże jej znaczenie stało się odczuwalne dopiero w ostatniej dekadzie, kiedy to cena ropy drastycznie wzrosła. W 1973 roku OPEC podbił cenę baryłki ropy z \$3,07 do \$11,65. Następny gwałtowny skok nastąpił w 1979 roku i napędzany był Rewolucją Iranską oraz ciągnącą się później wojną między Iranem a Irakim. W

ciągu niespełna dwóch lat ceny skoczyły wtedy z \$13 do \$34. Przewidywano wtedy również, że do 1986 roku cena baryłki ropy podskoczy do \$79.

Do 1981 roku faktyczna cena płacona za baryłkę ropy była wyższa od oficjalnej ceny OPEC. Dla przykładu na przełomie 1980/81 rzeczywista wartość baryłki ropy dochodziła do \$38, przy oficjalnej cenie wynoszącej \$32. W połowie 1981 roku cena faktycznie płacona za ropę zrównała się z ceną oficjalną. Następnie cena ta utrzymywała się nieco poniżej wartości ceny oficjalnej. Prawdziwe rozbieżności zaczęły się miesiąc temu za sprawą Wielkiej Brytanii, Norwegii i Nigerii, a później także Iranu.

Kraje członkowskie OPEC próbując zatrzymać wymykającą się z ich rąk dyktaturę cenową i związane z tym dolary, oraz próbując zapobiec otwartej wojnie cen, odbyły

skie. Były to Wielka Brytania, Norwegia i Meksyk. O ile Meksyk od początku deklarował się z chęcią dostosowania się do ewentualnych ustaleń, o tyle Wielka Brytania biorąc udział w obradach wyraźnie zaznaczała, że będzie kierować się tylko własnym interesem przy wyznaczaniu cen eksportowanej przez siebie ropy. Nie zobowiązywała się ona tym samym do przestrzegania żadnych porozumień.

Pytaniem stawianym do niedawna przez kraje importujące ropę było: jak wysoko cena ropy pójdzie w górę? Wielu z nas miało obraz niedalekiej przyszłości, w której posiadanie samochodu będzie swoistego rodzaju luksusem właśnie ze względu na coraz wyższe ceny benzyny. Wyobraznia niewielu szła w przeciwnym kierunku.

Nieliczna garstka zadawała pytanie: kiedy cena ropy zacznie

latach 70-tych spowodowały zwiększenie wysiłków mających na celu uniezależnienie się od wysokich cen dyktowanych przez OPEC. Jedną z dróg prowadzących do tego było zintensyfikowanie poszukiwań złóż ropoposobnych. To właśnie w ostatnich latach Wielka Brytania, Norwegia i Meksyk przeszły na stronę państw eksportujących znaczne ilości ropy. Równocześnie w wyniku wykorzystania innych źródeł energii zmniejszyło się zapotrzebowanie na ropę. Elektrownie atomowe zaczęły wytwarzać znaczne moce. Następnym czynnikiem przyczyniającym się do zmniejszenia popytu był ogólnoswiatowy kryzys.

Rok 1982 był rokiem, kiedy to po raz pierwszy kraje nie zrzeszone w OPEC wydobyły więcej ropy niż kraje OPEC (56% do 44%). Należy w tym miejscu dodać, że statystyka ta nie uwzględnia krajów komu-

cy o tym wiedzą. Miesiąc temu prawie nikt nie przewidywał tego.

Konferencja krajów OPEC w Londynie, po bardzo burzliwych obradach, zakończyła się podpisaniem porozumienia, które ma zapobiec otwartej wojnie cen i ustabilizować naruszoną równowagę. Obniżono cenę średnio o \$5 za baryłkę i zobowiązano się do przestrzegania limitów wydobywczych. Jest to pierwsza obniżka cen w 23-letniej historii OPEC.

Jak długo ustalone ceny będą przestrzegane zależy będzie od popytu na ropę oraz od postawy samych państw, które podpisały porozumienie. Znamienne pod tym względem jest zachowanie Iranu. Iran będąc członkiem OPEC, choć nie uczestniczył bezpośrednio w rozmowach w Londynie, obstawał przy nie obniżaniu ceny - co wcale nie przeszkadzało mu sprzedawać ropę w tym samym czasie po cenie o 1/3 niższej od obowiązującej wówczas granicy.

Konferencja w Londynie, pomimo podpisanego porozumienia, ujawniła daleko idące rozbieżności wśród samych członków OPEC. Może to doprowadzić nawet do rozpadnięcia się tej organizacji. Światowa wojna cen, z nieprzewidywalnymi jej skutkami, została na razie zażegnana. Jednakże nikt nie wie na jak długo.

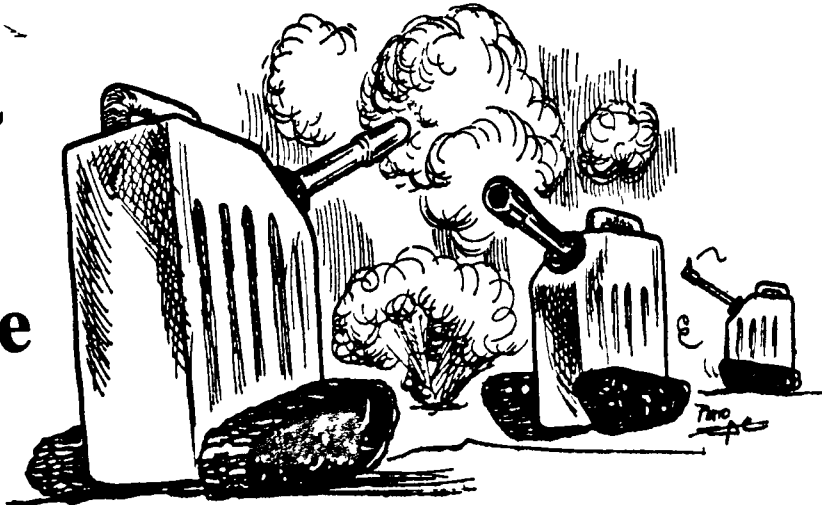
Następny krok został zrobiony przez Związek Sowiecki, który po ogłoszeniu wyników porozumienia w Londynie, obniżył ceny na swoją ropę o około \$2 na baryłkę.

Powszechnie się twierdzi, że konferencja krajów OPEC w Londynie była początkiem samej wojny cenowej i jednocześnie początkiem końca OPEC.

Alicja PIETRUS

Światowy rynek naftowy

OPEC - walka o utrzymanie pozycji

pospieszne narady w Paryżu i Radzie. Po czym udały się do Londynu, gdzie w hotelu Inter-Continental w pobliżu królewskiego pałacu Buckingham obradowały przez blisko dwa tygodnie.

Po raz pierwszy w historii tej organizacji na obrady zostały zaproszone kraje nie członkow-

spadac i jaki poziom osiągnie. Tak więc wydarzenia sprzed miesiąca, pomimo, że były przewidywane, wywołały prawdziwe zdziwienie, a potem zamieszanie. Wraz ze spadkiem ceny ropy wzrosły nadzieje jednych a zmalały innych.

Dlaczego do tego doszło? Drastyczne podwyżki cen w

nistycznych z największym producentem Związkiem Sowieckim.

Zwiększone wydobywanie ropy przy jej malejącym zapotrzebowaniu musiało doprowadzić do przerwania ciągle pnącej się w górę ceny. Musiało to doprowadzić do jej obniżki. Dzis wszys-

(ciąg dalszy)

W dzisiejszym numerze naszej gazety powracamy do sprawy poruszanej przed paroma tygodniami. Zgodnie z naszymi oczekiwaniami wywołała ona szeroki oddźwięk wśród czytelników. Wydrukowaliśmy niektóre z otrzymanych listów, poniżej zamieszczamy cytaty z kilku innych. Czytelnik z Montrealu pisze "Myslałem juz, ze nikt się nie zajmie naszym problemem i trzeba będzie walczyć samemu o swoją rodzinę pozostawioną w kraju. Tymi zakładnikami są juz od 1980 roku moja zona i czteroletni prawie synek. Co znaczy rozłączenie się z najbliższymi na tak długi okres czasu wie tylko ten kto doświadczył sam. Jest to przeżycie trudniejsze niż wydawało się w momencie decyzji o pozostaniu w wolnym świecie. Można i trzeba walczyć o wszystkich, którzy chcą tu przyjechać do swoich bliskich, walczyć po to, aby skrócić cierpienia rozłąki. Kto będzie to robić? Oczywiście tylko i wyłącznie ci, których ten los dotyka bezpośrednio i aktualnie. Jeszcze spośród tych, ci co nie chowają głowy w ramiona. Tu zachodzi jeszcze jedno zjawisko, można czekać cicho tylko do czasu, bo życie muja szybko. Jedni się załamują i wroczą (współczuję), a drudzy bardziej odpornym i wytrzymali rozumieją, że to nie chodzi juz tylko o samo połączenie się z rodziną. Tragedię narodu, naszej wielkiej rodziny, jest juz zbyt dużo i zamiast się chować po kątach trzeba zacząć walkę o wszystkich cierpiących naszych rodaków".

Fragment innego listu "Zaproszenie posłałem w czerwcu. Oczywiście radość żony i syna była ogromna, ponieważ w krótkim czasie otrzymali promesę wizy kanadyjskiej. Niestety odmowa paszportu była dla nich ogromnym wstrząsem. Próby odwołan nie przyniosły rezultatu, ostateczna odpowiedź Ministerstwa Spraw Wewnętrznych jest zawsze taka sama, a mianowicie art 4 ust 2 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 1957 roku, pkt 5 "jasno tłumaczy", że odmowa następuje w związku z ważnymi względami społecznymi lub z przyczyn rodzinnych. Decyzja wydana w tej sprawie jest ostateczna. Jest to jawna kpina z podstawowych swobód obywatelskich

Oczywiście zona jest załamana, syn mający 12 lat patrzy z determinacją na otaczający go rezim i próbuje dociec prawdy, dlaczego, skoro jego serce i myśli są ze mną w Kanadzie".

Z wiadomości docierających do nas z Polski wiemy, że sytuacja jest bardzo zła i nic nie rokuje nadziei na zmianę stanowiska władz PRL. Krążą pogłoski o szykowanej zmianie ustawy paszportowej i to w kierunku utrwalenia istniejącego stanu rzeczy, wyjeżdżać zagranicę będą mogli praktycznie tylko emeryci. Reszta obywateli zostanie skazana na całkowitą izolację od świata. Słyszycie również głosy o pomysłach ustawodawczych dopuszczających możliwość wykupienia rodziny za dolary, wzorem ma być Rumunia, gdzie taka praktyka funkcjonuje od dłuższego czasu. Na ile prawdziwe są te wiadomości i co w końcu wejdzie w życie, nie sposób autorytatywnie stwierdzić.

W tej sytuacji istnieje paląca potrzeba wywarcia nacisku na rząd Polski z zewnątrz. Komunistom zależy na utrzymywaniu stosunków handlowych ze światem i to trzeba wykorzystywać. Jedyną drogą, jaką mamy, jest zorganizowanie lobby na tyle głośnego i mocnego, aby jego głos dotarł do polityków i rządu kanadyjskiego. Dlatego też zacząć muszą sami zainteresowani organizując się między sobą w miejscach obecnego zamieszkania. Z listów wiemy, że tacy ludzie są praktycznie w całej Kanadzie i tam muszą rozpocząć działanie, im szerszy będzie ten ruch i im głośniejszy tym lepiej. Nie można czekać aż "ktoś" zrobi "coś" w tej sprawie. Nasz los i los naszych rodzin są w naszych rękach. Nie można również zwlekać z zawiadomieniem prasy angielskojęzycznej, a poprzez nią kanadyjskiej opinii publicznej, nie ma żadnego powodu do ukrywania faktu istnienia we współczesnym świecie państwa-szantażysty terroryzującego swych własnych obywateli, a strojącego się w szatę obrony "prawa i porządku".

Zapewne wszyscy czytelnicy wiedzą, że Organizacja Narodów Zjednoczonych powołała specjalną komisję do badania łamania praw człowieka

w PRL. Należy wykorzystać także i ten fakt, przeszkadzane w połączeniu rodzin jest ewidentnym łamaniem praw ludzkich. Celem szybszego dotarcia do ONZ podajemy adres przedstawiciela tej organizacji w Ottawie, do którego wysyłamy jak najczęściej listów. W ten sposób ukazuje się skalę problemu, jeżeli listów będzie kilkaset wywrze to dużo lepszy skutek niż gdyby było ich tylko kilkadziesiąt. A oto adres: Mr I Brown, Representative UN-HCR

Branch Office for Canada, 280 Albert Street, Ottawa, Ontario, K1P 5G8. Zainteressowane osoby mieszkające w Toronto informujemy, że pomocy udziela również poseł do parlamentu federalnego p. Jesse Flis. Prowadzi on tę akcję już od dłuższego czasu i jest jedyną znaną nam osobą publiczną pomagającą w sprawach łączenia rodzin. Z przykrością stwierdzamy, że do tej pory nie ma żadnych oznak zainteresowania ze strony organizacji polonijnych, a szczególnie ze strony Kongresu

Polonii Kanadyjskiej. Jeżeli nawet odpowiedzialni działacze cokolwiek zrobili, to kryją się z tym tak dobrze, iż nie sposób tego stwierdzić. Dlatego, w dalszym ciągu oczekujemy na odzew KPK, nie sposób przecież wyobrazić sobie, aby tak ważna sprawa miała pozostać na uboczu zainteresowan Kongresu. Jednocześnie informujemy, że nasza redakcja w dalszym ciągu pozostaje trybuną dla wszystkich zainteresowanych i potrzebujących pomocy. Możecie na nas liczyć.

Tadeusz Kowalski

Nasz serwis gwarantuje zadowolenie nadawcom i odbiorcom
Jedyna firma posiadająca kanadyjski serwis w Polsce

TransCanPol PACZKI DO POLSKI

Terminy dostaw morskich do 8 tygodni
lotniczych do 3 tygodni
(w szczególnych przypadkach dostawa do 5 dni)

- ★ paczki są dostarczane do domu odbiorcy bez względu na miejsce zamieszkania
- ★ Odbiorca nie ponosi żadnych opłat za doręczenie
- ★ Wysyłający otrzymuje potwierdzenie odbioru podpisane przez odbiorcę w Polsce
- ★ Wszystkie przesyłki ubezpieczone

Wysyłamy

- Paczki własne klientow bez ograniczen wagi i wymiarow
- Paczki standardowe i do wyboru z naszych magazynow w Toronto, Chicago, Warszawie
- Przekazy pieniężne
- Sprzęt gospodarstwa domowego

SZYBKO — TANIO — SOLIDNIE

UWAGA POSIADAMY NA SKŁADZIE DUŻY WYBÓR TOWARÓW
PO ATRAKCYJNYCH CENACH
ODBIERAMY BEZPŁATNIE PACZKI Z DOMU - METRO TORONTO

Centrala 393 Roncesvalles Ave TORONTO ONT M6R 2N1 tel 535-9944

SZCZEGÓŁOWYCH INFORMACJI UDZIELAJA BIURA TERENOWE I DEALERZY

ONTARIO

- "ARA"
Mississauga
3635 Cawthra Rd
tel 276-3902
- KENT KITCHEN
1231 Dufferin Ave
Wallaceburg Ont
tel (519) 627-1017
- WELLAND TRAVEL SERVICE
79 East Main Str
WELLAND, ONT
tel (416) 732-4466
- JAN REINERT
301 Beatrice
WELLAND ONT
tel 723-4568
odbior paczek z domu
- ZBIGNIEW RACZYNSKI
45 Grenoble Rd Apt 2406
Don Mills - TORONTO
tel 456-6757
- BARTON CENTER
774 Barton E
HAMILTON ONT
tel 549-8652
- WELLINGTON DELI
623 Upper Wellington
HAMILTON ONT
tel 385-9730
- HELEN'S DELICATESSEN
50 James Str
St CATHERINES ONT
tel 685-0452
- OSHAWA MEAT PRODUCTS
1818 Dundas St E
WHITBY ONT
tel 725-5821

EUROPEAN FOODS & RESTAURANT
399 St Clair
CHATHAM ONT
tel 351-4435

CZESŁAW JEDLIŃSKI
1332 - Hall St
WINDSOR ONT
tel 254-4035

CUNNINGHAM'S
INTERNATIONAL
DELICATESSEN
596 Plains Road East
Burlington Ont
tel (416) 637-6488

QUEBEC

VOYAGES BATORRY TRAVEL
1598 boul Saint-Laurent
Montreal
tel 845-2108

MARCHE W & S MEAT MARKET REG'D
2657 Rouen St
Montreal
tel 526-0991

ALBERTA

POLONEZ TRAVEL AGENCY Ltd
10154-103 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-0521

INTERLOT TRAVEL Ltd
10856-97 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-1648

B&C GROCERIES Ltd
10570 96 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-1732

Betty s EUROPEAN DELICATESSEN

MARKET MALL
SHAGANAPPI Tr N W
CALGARY Alta
tel 286-1077

SPECJALNY PUNKT ODBIORU
PACZEK PRZED POLSKIM KOŚCIOŁEM
KAŻDA NIEDZIAŁA GODZ 11-12
CALGARY Alta
tel 282-8180

JAVE & CENTRAL St
w godz 10-6
CALGARY Alta
od 31 marca

BRITISH COLUMBIA

"ALAMCO" Ltd
3994 Fraser St N
VANCOUVER B C
tel (604) 434-6444

MANITOBA

PARCEL SERVICE "TEMPO"
358 Selkirk Ave
23-1790 Burrows Ave
WINNIPEG MAN
tel (204) 632-5878

MIRACLE BAKERY
1386 Main St
WINNIPEG MAN
tel (204) 586-6140

"HONEY BEE" BAKERY
284 Selkirk Ave
WINNIPEG MAN
tel (204) 582-4202

SPECJALNA OBSŁUGA - ODBIÓR
PACZEK Z DOMU KLIENTA
WINNIPEG MAN
tel 783-4689, 786-2702

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC

Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour)

GENERAL MOTORS

10.9%

pożyczka na samochód
Specjalizuję się w otrzymaniu pożyczki na samochód dla nowo przybyłych
Minimalna wpłata
Niskie miesięczne spłaty

Po kupno zgłaszajcie się do naszego polskiego przedstawiciela.

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko

ARNOLD PENK

(Wyróżniony przez GM jako "Senior master salesman")
PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW LUB UBEZPIECZEŃ PROSZĘ DZWONIĆ 964-3211 LUB DO DOMU W KAŻDYCH GODZINACH 731 0757 ZOSTAWIAJĄC NAZWISKO I NUMER TELEFONU

832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

KOWALCHUK

Real Estate Ltd

POSIADŁOŚCI RONCESVALLES

333 - Roncesvalles Ave
Toronto, Ont
M6R 2M6

Prywatne interesy

Sklep mięsny wraz z wędzarnią sprzedający wyroby mięsne i delikatesowe

Sugerowana cena 22 tys dolarów

Mamy także kilka budynków na Roncesvalles z trzema sklepami i apartamentami Duży ruch
Na Roncesvalles niedaleko Westminster 3 piętrowy budynek z 5 kuchniami - cena 154 000

**WE WSZYSTKICH SPRAWACH PROSZĘ KONTAKTOWAC SIĘ Z P KOWALCHUKIEM
Tel 537-1288**

"TRZYSTA MIESIĘCY"

ANDRZEJA CHCIUKA

NOWA POZYCJA BIBLIOTEKI POLSKIEJ W KANADZIE

Trzysta miesięcy Andrzej Chciuka znanego i poczytnego pisarza emigracyjnego laureata nagród Kultury i Wiadomości jest dalszym ciągiem Emigracyjnej opowieści wydanej przez Polską Fundację Kulturalną w Londynie

Powieść ta to szeroko zakrojony obraz życia na emigracji z wszystkimi jego radościami, troskami i rozterkami. Tłem jest Australia, ale tematem życia nas wszystkich rozsypanych po globie ziemskim. Nie tylko wspólność emigracyjnych losów decyduje o aktualności tego utworu — przyjazdy nowych emigrantów, goście z Polski to okazja do żywych relacji z Krajem to pomost między uchodźcami a ich ojczyzną. Chciuk świetnie podchwytuje atmosferę i przemiany zachodzące w Polsce — choć zmarł w 1978 r. zanim powstała Solidarność przewidywał

ze niedaleki jest czas gdy robotnicy wyjdą na ulicę w obronę swych praw i wolności

Ta fascynująca książka kosztuje w przedpłacie \$14 00 (plus \$1 00 na kosztą przesyłki). Czeki prosimy wystawiać na

**POLISH CANADIAN PUBLISHING FUND
P O BOX 173
POSTAL STATION "B"
TORONTO, ONT, CANADA
M5T 2T3**

Irena Syrokomla, B.A.

TAX & ACCOUNTING
CONSULTANT

1 Greengrove Crescent
Don Mills Ontario M3A 1H8

Tel (416) 444-2976

**PRAWO
ITY §**

Mecenas January

Bronimy się w sądzie

WYROK

Ciąg dalszy

Kończącym stadium przewodu sądowego jest decyzja Sądu o winie oskarżonego. Czy uznać go winnym czy zwolnić go od winy? Oskarżeni, którzy postanowili bronić się sami, bez pomocy adwokata, na tym etapie popełniają swój drugi typowy błąd (Jak pisaliśmy, pierwszy błąd polega na tym, że oskarżony usiłuje przedstawić oświadczenia, zamiast zadawać pytania, kiedy prokurator przedstawia sądowi swe dowody). Drugi błąd wynika z tego, że szokiem jest uznanie za winnego kogos, kto wystąpił z bardzo dobrą obroną.

Trzeba jednak pamiętać, że w sądach policyjnych wyroki skazujące są częstsze niż zwalnianie oskarżonego od winy. Należy się więc z góry przygotować na przyjęcie wyroku uznającego winę oskarżonego i następnie na wystąpienie przed sądem w sprawie odpowiedniej kary. Pamiętajmy, że jeśli sąd zawieś wyrok lub zwolni nas od kary (choc uznał naszą winę), to będzie to oznaczało faktyczne wygranie przez nas sprawy! Jest więc rzeczą bardzo ważną by, kiedy sąd uzna naszą winę, nie dać się unieść gniewem ani się nie dąsać. Trzeba się na to z góry psychologicznie przygotować.

Zabierając głos w sprawie kary, warto przedstawić sądowi następujące punkty:

- 1 Nasze dane osobiste: wiek, stan małżeński, zawód lub źródło utrzymania
- 2 Naszą sytuację finansową czy pracujemy, kto nas zatrudnia, ile na czysto zarabiamy
- 3 Kary poprzednio nałożone przez sąd. Normalnie prokurator będzie dysponował rejestrem naszych poprzednich wykroczeń. Można wtedy na przykład podkreślić, że wszystkie te wykroczenia miały miejsce 10 lat temu. Jeśli mamy za sobą czystą kartę, nie omieszkujemy zwrócić na to uwagę sądowi.
- 4 Wykroczenie, o które nas obwiniono. Przedstawiamy je w perspektywie: przyznajemy, że jest poważne, lecz podkreślamy, że mogłoby być o wiele gorsze. Na przykład podkreślamy, że w wypadku nikt nie odniósł obrażeń.
- 5 Wyrzuty sumienia. Pamiętajmy, że na sądzie i dziś jeszcze wywiera korzystne wrażenie postawa oskarżonego, który wyraża skruchę i przyznaje, że ma poczucie winy, oświadcza,

że jest mu przykro w związku z tym co się stało i obiecuje, że nie stanie już więcej przed sądem na skutek popełnienia kolejnych wykroczeń. Należy zdawać sobie sprawę, że sąd ma nie tylko obowiązek bronięcia społeczności lecz także obowiązek opieki nad oskarżonym i dobrze jest o tym sądowi przypomnieć.

Wreszcie, należy przed udaniem się na rozprawę do sądu przeczytać dokładnie artykuł 1 paragraf ustawy na mocy której jesteś oskarżeni i zorientować się, jaka jest najniższa i najwyższa grożąca nam kara.

WNIOSEK

Trzeba się orientować, jaki związek ma Karta Praw z naszą sprawą sądową. Trzeba też mieć podstawowe rozeznanie w regulach, które kierują prowadzeniem przewodu sądowego i trzeba wiedzieć, jak się bronić w sądzie.

Nie ludźmy się występując w sądzie w roli osoby oskarżonej: nie będziemy w stanie pozbyć się całkowicie nerwowego napięcia. Nie ma w tym tragedii, wręcz przeciwnie — pewien stopień zdenerwowania jest sygnałem, że jesteś w stanie zmobilizować się, przygotować do walki w swej obronie.

I jeszcze jedno: Występowanie przed sądem ma wiele wspólnego z grą aktorów na scenie. A więc sukces w pewnej mierze zależy od dobrego przygotowania roli i od solidnych prób przed premierą. Przed dniem rozprawy starajmy się możliwie jak największą ilość razy wypróbować swą obronę na głos, w obecności innych osób. Powodzenia!

Karta Praw i prawo cywilne

Dotychczas w naszej rubryce zajmowaliśmy się przede wszystkim tym, w jaki sposób kana-

dyjska Karta Praw odnosi się do prawa kryminalnego. Karta zawiera jednak także postanowienia, które się odnoszą przede wszystkim do prawa cywilnego. Prawo cywilne (*civil law*) jest to prawo dotyczące sporów pomiędzy jednostkami — osobami w sensie prawnym. Przykładem mogą tu być rozwody lub spory w związku z kontraktem (umową). Jak Karta Praw wpływa na bardzo obszerny zespół przepisów prawa cywilnego? Sprawą tą będziemy się zajmować w kolejnych odcinkach naszej rubryki.

Po pierwsze, sekcja 26 Karty stanowi, że utrzymane będą w mocy istniejące dotychczas prawa i przywileje.

Section 26 The guarantee in this Charter of certain rights and freedoms shall not be construed as denying the existence of any other rights or freedoms that exist in Canada

(Sekcja 26 Zawarta w Kartce gwarancja pewnych praw i wolności nie będzie oznaczała zaprzeczenia jakichkolwiek innych praw i wolności obowiązujących w Kanadzie)

Dużą część prawa cywilnego powstała w ciągu stuleci, na podstawie decyzji podejmowanych przez sądy, w odróżnieniu od praw zawartych w ustawach podejmowanych przez ciała ustawodawcze. Ta część prawa określana jest niekiedy jako prawo zwyczajowe (*common law*). Na przykład, skarżąc o odszkodowanie za obrażenia odniesione w wypadku, opieramy skargę na doktrynę "zaniechania" (*negligence*) zawartej w prawie zwyczajowym, twierdząc, że drugi kierowca postąpił tak, jak nie postąpiłaby rozsądna osoba (*a reasonable person*) w podobnych okolicznościach. Sekcja 26 utrzymuje w mocy wielką liczbę praw stworzonych przez doktryny prawa zwyczajowego.

Ciąg dalszy za tydzień

Potrzebny

technik budowlany z praktyką kanadyjską

w robotach remontowych i budowlanych
Znajomość wyceny robót, technologii wykonawstwa
i materiałów budowlanych dostępnych na rynku

Wymagana biegła znajomość
języka angielskiego i polskiego

Zgłoszenia 242 4914 w godz 9 00 do 6 00 p p

HENRY CARTAGE and MOVING
Właściciel **HENRYK PODSIĘDLIK**
Wszelkie przewozy towaru i przeprowadzki
Usługi ubezpieczone
Tel 278-4480

ZDROWIE

Ludzie w różnych sytuacjach życiowych reagują pojedynczymi objawami nerwicowymi (np w sytuacjach egzaminacyjnych, konfliktowych)

Na poszczególne postacie nerwic składa się zespół trwale utrzymujących się objawów. Częstym błędem jest wyciąganie "daleko idących" wniosków z pojedynczych objawów, np bóle głowy występują w bardzo wielu różnych chorobach i rozumowanie, że "ponieważ bóle głowy występują w guzie mózgu - to mam nowotwór mózgu", albo przekonanie o chorobie serca "bo mam ból w klatce piersiowej i duszności". Przypominam, że zaburzenia nerwicowe, czyli czynnościowe, wyrażają się zakłóceniem funkcji narządów bez zmian organicznych w komórkach, tkankach czy narządach i dlatego zmiany te są odwracalne. W oparciu o charakterystyczne objawy, które występują w różnym nasileniu, opisano różne postacie nerwic.

NERWICA NEURASTENICZNA

Charakteryzuje się ciągłym uczuciem zmęczenia fizycznego i znużenia psychicznego oraz osłabienia i rozdrażnienia. Nawet sen nie daje wypoczynku - chory od rana czuje się jakby był po wyczerpującej, wielogodzinnej pracy umysłowej lub po ciężkiej pracy fizycznej. Skarzy się na bóle głowy, serca, brzucha, zaburzenia potencji, niemożność koncentracji uwagi i trudności w zapamiętywaniu. Nawet wykonanie prostych czynności wydaje się nadmiernie trudne. "Wszystko" drażni, irytuje, staje się bolesne, stąd często przekonanie o nadwrażliwości na hałas i światło. Chorzy są bardzo mało aktywni, ciągle przeżywają swoją słabość, mają uczucie, jakby działali jedynie "na siłę".

NERWICA HIPOCHONDRYCZNA

Dominuje w niej poczucie choroby i różnorodnie dolegliwości. Chorzy ci stale poszukują pomocy, a gdy lekarze nie znajdują w nich żadnych zmian organicznych, wędrują od specjalisty do specjalisty, podejrzewają, że mają utajoną, nie rozpoznaną chorobę. Gotowi są poddawać się nawet bolesnym zabiegom, byle tylko wykryć źródło ich dolegliwości. Są nadmiernie skupieni na swoich objawach, a ich aktywność jest ukierunkowana przede wszystkim na poszukiwanie coraz to innych metod zaradczych. Ci chorzy mają często poczucie krzywdy, ponieważ są przekonani, że ich cierpienie jest lekceważone i nie uznawane

NERWICA HISTERYCZNA

Pod tym pojęciem rozumiemy zaburzenia funkcji (ich wzmożenie lub zahamowanie) - ruchowych i czuciowych lub też objawy dysocjacyjne. Zaburzenia czuciowo-ruchowe przejawiają się w następujących formach: ☆ Niedowład i porażenia kończyn górnych lub dolnych lub niemożność stania i chodzenia ☆ Przykurcze (szczękocisk, zaciskanie powiek, kurcz mięśni ręki) ☆ Zaburzenia mowy w postaci mówienia szeptem lub bezgłosu

strony otoczenia). Objawy te ze względu na swoją barwność i pozorną wazkość powodują często przerazenie otoczenia, ponieważ sugerują wystąpienie poważnych schorzeń.

Postępowanie ich i działanie nastawione jest na nie zawsze uświadomione manipulowanie otoczeniem.

NERWICA NATRĘTWA

Manifestuje się głównie przymusowymi czynnościami i myślami. Stosunek pacjenta do tych objawów jest krytyczny, uważa, że są bezsensowne, ale nie jest w stanie im się oprzeć, ponieważ nieuleganie i niepoddawanie się tym czynnościom przymusowym wywołuje bardzo silne napięcie emocjonalne w formie lęku. Nerwicowe czynności natrętne polegają na przymusowym, wielokrotnym myciu rąk lub całego ciała, sprawdzaniu po kilka razy

"jacy" przed niepowodzeniem i nieokreślonym niebezpieczeństwem. Podobnie jest z nerwicowymi myślami natrętnymi, do których pacjenci również mają stosunek krytyczny, ale poddają się im. Są one również, wbrew własnemu rozsądkowi i własnej woli. Opieranie się tym myślom i zamechanie wywołuje silny lęk.

NERWICA DEPRESYJNA

Dominuje w niej obniżony nastrój, smutek oraz zahamowanie psychiczne i fizyczne, ściśle związane z długotrwałym napięciem i sytuacjami konfliktowymi, wobec których chory czuje się bezradny. Pacjent ma zale do całego świata (czasem do siebie), nieuzasadnione poczucie krzywdy, stłumione uczucie agresji, niezaspokojone ambicje. Obniżony nastrój łączy się często z uczuciem lęku lub agresji w stosunku do o-

NERWICA LĘKOWA

W tej postaci nerwicy dominuje lęk bezprzedmiotowy, który pojawia się nagle z towarzyszącymi (temu lękowi) objawami wegetatywnymi jak pocenie się, kołatanie i bicie serca, duszność oraz drzenie rąk lub całego ciała, słabość, uczucie omdlenia. Towarzyszy temu stanowi napięcie mięśni. Po przeminięciu ataku chory czuje się zmęczony i znużony. Wszystkie postacie kliniczne nerwic łączy niektóre cechy wspólne: ☆ egocentryzm (nadmierna koncentracja na sobie), przejawiający się dominacją zachowań ukierunkowanych na realizację celów osobistych (zwykle kosztem innych ludzi) i nastawieniem instrumentalnym - to jest traktowanie ludzi jako narzędzie służących do zaspokojenia własnych potrzeb, ☆ uporczywie utrzymujący się stan silnego napięcia emocjonalnego (najczęściej lęku), ☆ dynamika i zmienność objawów, ☆ zaburzenia w sferze seksualnej, np. oziębłość, impotencja.

FOBIE

Są to tendencje do unikania określonych sytuacji, osób, rzeczy. Zetknięcie z tą unikaną sytuacją czy przedmiotem powoduje paniczny lęk. Są różne typy fobie, np. lęk przed otwartą przestrzenią - agoraphobia, lęk przed ciemnością - nyctophobia, lęk przed zamkniętą przestrzenią - claustrophobia, lęk przed brudem - mysophobia, itd.

***

Nasilenie objawów nerwicowych może doprowadzić do dekomensacji w zakresie życia osobistego, zawodowego itp. Ogólną podstawą zaburzeń nerwicowych są niewłaściwe, nie realistyczne postawy, brak umiejętności adekwatnego rozwiązywania konfliktów, wadliwe schematy poznawcze, oraz zaburzone stosunki międzyosobowe.

opr. g.s.

☆ Wzmożenie funkcji ruchowych (drzenie rąk, tiki, ruchy mimowolne) ☆ Znieczulenia (zmieszenie czucia dotyku, bólu, ciepła czy zimna), lub nadwrażliwość czuciowa na bodźce wzrokowe, słuchowe, węchowe, smakowe (zaburzenia słuchowe - jak niedosłyszanie czy głuchota, zaburzenia wzrokowe - jak niedowidzenie i ślepotę oraz zaburzenia dotyczące napięcia doznawania bólów głowy czy w innych narządach).

Interesującym objawem jest ciąża histeryczna, która przez swoje objawy typowe dla ciąży prawdziwej - zatrzymanie miesiączki, bolesność i powiększenie piersi, pojawienie się wydzieliny gruczołowej w sutkach, powiększenie się brzucha - może sugerować pacjentce i otoczeniu fakt zajścia w ciążę.

Grupa objawów histerycznych określanych jako dysocjacyjne dotyczy czynnościowej zmiany świadomości, która wyraża się przede wszystkim napadami drgawek, omdleniami, napadami nadmiernej senności i innymi. Najczęściej spostrzega się wyraźny, bezpośredni związek z przykrymi przeżyciami emocjonalnymi (np. utrata bliskiej osoby, pracy, pozycji, krytyka ze

czy są zamknięte drzwi, zgaszona światła itp. (bywa i odwrotnie, gdy chory unika dotykania ręką klamek tylko dlatego, aby się nie zabrudzić lub nie zarazić jakąś chorobą).

Czasami chorzy wykonują czynności rytualne, które mają charakter magiczny, "zabezpiecza-

zenia". Pacjenci ci ciągną za sobą "bagaz przeszłości", który może spowodować nieadekwatne reakcje emocjonalne do aktualnej sytuacji. Nerwica depresyjna może pojawić się w wyniku utraty dotychczasowych wartości lub niemożności znalezienia sensu życia.

YOGA DLA POLAKÓW

University of Toronto School of Physical and Health Education organizuje od kwietnia w ramach Continuing Education Studies 10-cio tygodniowy kurs ćwiczeń relaksacyjno-koncentrujących wzorowanych na jodze, który prowadzić będzie znany specjalista polski prof. Tadeusz Pasek.

Prof. Pasek referował polski, pionierski w tym zakresie, dorobek naukowy na Światowym Kongresie Medycyny Psychosomatycznej w Montrealu w 1981 r., a obecnie wykłada "oriental relaxation strategy" na University of Toronto.

Zgłoszenia należy kierować **School of Physical and Health Education U of T tel 978-4810**. Ilość miejsc ograniczona.

Dr Barbara Noworolska

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

Tel 364-4744

TORONTO, 229 YONGE ST., SUITE 214

SZUKAM PRACY

Nowo przybyły wykonuje zdjęcia z uroczystości rodzinnych i inne. Podejmie się innych prac. Tel 421-6757. Prosić Zbigniewa.

Poszukuję korespondentów na wymianę znaczków europejskich na kanadyjskie. **Władysław Stacherzak** ul. Olszewskiego 88/1 51-644 WROCLAW

SPRZEDAŻ CHRYSLER I 5 NOWYCH OPON "RADIAL", \$ 950

Tel 255-3262

Sprzedam 3 pokojowe mieszkanie we Wrocławiu. Posiadam zgodę spółdzielni mieszkaniowej. Tel (416) 233-7121

m o d a

NIE TYLKO DLA KOBIET

ZAPIĘCIA

Zapięcia dawniej były ukrywane zakładkami, kontrafaldami lub zamaskowywane poprzez starannie dobrany, maksymalnie zbliżony do barwy materiału odcień guzików

W modelach 83 zapięcia mają inny charakter. Teraz guziki bardzo często są w barwach kontrastujących z materiałem i dobry jest każdy srodek, który pomaga je wyeksponować. Stosowane są zapięcia bluzek z boku od pachy w dół pomimo, że ich walor użytkowy zbliżony jest do roli szeregu guzików na rękawie klasycznej męskiej

Proponowane na pokazach zapięcia spódnic z boku na udzie czy z tyłu sąsiadują z wszelkiego rodzaju asymetrycznymi zapięciami bluzek. Nie brakuje również i takich, które zapina się na ramieniu czy na plecach. Mówiąc o zapięciach nie można zapomnieć o suwakach błyskawicznych, na które moda przeniknęła z młodzieżowego stylu "punk".

Suwaki, wszywane w najdziwniejszy, prawie dowolny sposób, są najczęściej spotykane jako zapięcia (często niefunkcjonalne) odzieży skórzanej

SILgraph

OFERUJEMY PROFESJONALNE WYKONANIE NASTĘPUJĄCYCH USŁUG

- ★ SZYLDY, WYSTAWY SKLEPOWE
- ★ PLANSZE EKSPOZYCYJNE
- ★ AFISZE
- ★ WIZYTOWKI, ZAPROSZENIA
- ★ ULOTKI
- ★ ZNAKI FIRMOWE I EMBLEMATY
- ★ NAKLEJKI SAMOPRZYLEPNE
- ★ PROJEKTOWANIE I WYKONANIE SYSTEMÓW INFORMACJI GRAFICZNEJ, BIUROWEJ I PRZEMYSŁOWEJ

NA ZAMOWIENIE DRUKUJEMY METODĄ SITODRUKU (SILK-SCREEN PROCESS) NA ROZNORODNYCH MATERIAŁACH

☎ 416:536 3799

ANKA & PETER photographers

2374 Bloor Street West Toronto, m6s 1p5

769 4488

SWÓJ DO SWEGO PO RZETELNĄ OBSŁUGĘ

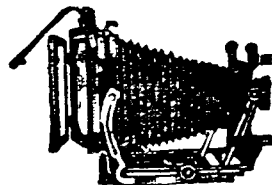
YANKA REALTY INC.

151 Roncesvalles Ave
Tel 537-4156

KUPNO, SPRZEDAŻ DOMÓW I INTERESÓW

**INTERNATIONAL
CAMERA REPAIRS**

3351 Bloor St West-kolo Islington
TORONTO ONT M8X 1E9
Tel 239 1882

KUPNO, SPRZEDAŻ, WYMIANA I NAPRAWA
APARATÓW FOTOGRAFICZ-
NYCH RÓŻNEGO TYPU
Właściciel Stan NYCZ

Ładne pokoje

W polsko-amerykańskiej
rodzime
Blisko komunikacji, blisko
śródmieścia Toronto
Spokojna, zacieniona drzewami
ulica

Tel 531-5523
Echo Tygodnia

KSIĘGOWY

(BOOKKEEPER)

POLECA SVOJE USŁUGI

Prowadzenie ksiąg rachunkowych
(Bookkeeping) dla

- SKLEPÓW
- HURTOWNI
- RESTAURACJI
- DROBNYCH USŁUG

Pracujemy szybko i dokładnie
MAREK BULICKI Tel 248-6332

MY THREE SONS RESTAURANT

153 Roncesvalles Ave
Tel 536-6119

DANIA POLSKIE I KANADYJSKIE
PIEROGI ZUPY DOMOWE
W KAZDĄ SOBOTĘ - FLACZKI
ZAPRASZAMY

